NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1334/2007

ze dne 14. listopadu 2007,

kterým se mění nařízení (ES) č. 1749/96, kterým se stanoví počáteční prováděcí opatření k nařízení Rady (ES) č. 2494/95 o harmonizovaných indexech spotřebitelských cen

(Text s významem pro EHP)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2494/95 ze dne 23. října 1995 o harmonizovaných indexech spotřebitelských cen [1], a zejména na čl. 4 třetí pododstavec a čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky [2], vyžadované podle čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 2494/95,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Harmonizované indexy spotřebitelských cen (dále jen „HISC“) jsou harmonizované údaje o inflaci vyžadované Komisí a Evropskou centrální bankou pro výkon jejich funkcí podle článku 121 Smlouvy o ES. Účelem HISC je usnadnit mezinárodní srovnání inflace spotřebitelských cen. Slouží jako důležité ukazatele pro řízení měnové politiky.

(2) HISC představuje poměrně ucelený koncepční rámec. Od přijetí počátečních prováděcích opatření se již dosáhlo značného pokroku v harmonizaci metodiky, avšak pokud jde o určování výběrů pro zjišťování, záměnu, kvalitativní očišťování a postupy agregace, existuje nadále prostor nesrovnatelnosti.

(3) Stávající rámec HISC definuje HISC jako index Laspeyresova typu, který popisuje měnící se kupní sílu peněz při pořizování zboží a služeb za účelem přímého uspokojení spotřebitelské poptávky. Tato definice odráží současné chápání inflace spotřebitelských cen v Evropské unii a zejména v eurozóně.

(4) HISC se týká cen všech produktů, které spotřebitelé nakupují ve snaze udržet si strukturu spotřeby, tj. produktů definovaných v základních kategoriích výdajů (váhy). Tyto kategorie se skládají z výslovně uvedených spotřebních segmentů, které jsou rozlišitelné podle účelu spotřeby. Soubor všech nabízených produktů ve statistickém celkovém souboru lze plně rozdělit do spotřebních segmentů. Spotřební segmenty jsou v čase poměrně stálé, ačkoli se nabízené produkty v spotřebním segmentu mění s rozvojem trhu.

(5) Koncepce spotřebních segmentů podle účelu má proto zásadní roli při určování výběrů pro zjišťování a má velký význam pro změny hodnoty a kvalitativního očišťování. Avšak tuto koncepci provází nejasnost úrovně agregace, na které je definována a na níž se používá.

(6) Škála nabízených produktů se bude v čase měnit, neboť maloobchodníci a výrobci produkty obměňují a nahrazují. Aby bylo možné změřit dopad, který mají na inflaci všechny v současnosti dostupné nabízené produkty v jednotlivých spotřebních segmentech vymezených podle účelu, které byly vybrány v daném referenčním období, HISC vyžaduje, aby byly všechny tyto produkty zastoupeny. To se týká především nových modelů nebo variant dřívějších modelů.

(7) Změna hodnoty proto souvisí s mírou, v níž jsou dostupné produkty vhodné pro účel spotřebního segmentu, do nějž náležejí. Změna hodnoty by měla být posouzena ve vztahu ke specifikaci konkrétních produktů v rámci jednoho spotřebního segmentu.

(8) Mají-li se tyto otázky vyřešit, je třeba řady vyjasnění a změn nařízení Komise (ES) č. 1749/96 ze dne 9. září 1996, kterým se stanoví počáteční prováděcí opatření k nařízení Rady (ES) č. 2494/95 o harmonizovaných indexech spotřebitelských cen [3], aby se zajistila srovnatelnost HISC a zachovala jejich spolehlivost a průkaznost podle článku 5 nařízení (ES) č. 2494/95.

[1] Úř. věst. L 257, 27.10.1995, s. 1. Nařízení ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1).

[2] Stanovisko ze dne 5. října 2007 (Úř. věst. C 248, 23.10.2007, s. 1).

[3] Úř. věst. L 229, 10.9.1996, s. 3. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1708/2005 (Úř. věst. L 274, 20.10.2005, s. 9).

(9) Proto je nutné dále vymezit účel a definici HISC, aby se vyjasnilo, ve kterých případech určují praktické postupy určení výběrů pro zjišťování, záměny a kvalitativního očišťování, dále stanovit požadované zastoupení HISC a jeho formu a určit další minimální standardy, pokud jde o určování výběru pro zjišťování, záměny, kvalitativní očišťování a postupy agregace.

(10) Zejména je nutné stanovit jasný statistický cíl pro účely určování výběrů pro zjišťování, záměny a kvalitativního očišťování a zajistit, aby se měření HISC pohybovala v blízkosti tohoto cíle s přiměřeně nízkou nejistotou nebo chybou, pokud jde o statistické zkreslení a rozptyl. Je třeba zvážit sladění požadavků na nezkreslenost a přesnost.

(11) S cílem dále vymezit celkový cílový soubor HISC a vyřešit otázku „stálosti" koše HISC nabízí schůdné řešení pojem „spotřebních segmentů podle účelu", neboť umožňuje začlenit do indexu Laspeyresova typu nezbytnou stálost a zlepšit smysluplnost této koncepce ve světě měnících se trhů.

(12) Je nezbytné zajistit, aby byly spotřební segmenty v referenčním období vybrány tak, aby reprezentovaly plné rozdělení celkového souboru transakcí a aby záměny zachovaly zastoupení stávajících nabízených produktů v rámci spotřebních segmentů, které jsou již v HISC zastoupeny. Zastoupení peněžních výdajů domácností na konečnou spotřebu podle účelu spotřeby by mělo odrážet dynamickou povahu měnících se trhů.

(13) Je třeba zajistit, aby se rozhodnutí členských států, zda došlo ke změně hodnoty, zakládalo na důkazech o rozdílech ve vlastnostech, které jsou určující pro cenu a významné pro dotčený účel spotřeby. Proto by měla Komise (Eurostat) případ od případu vypracovat specifické standardy pro kvalitativní očišťování.

(14) Dále je třeba rozšířit definici elementárních agregací a lépe zharmonizovat postupy agregace a záměny v rámci elementárních agregací.

(15) V souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 2494/95 se přihlédlo k zásadě efektivity nákladů.

(16) Nařízení (ES) č. 1749/96 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(17) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro statistické programy zřízeného rozhodnutím Rady 89/382/EHS, Euratom [1],

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 1749/96 se mění takto:

1. Článek 2 se nahrazuje tímto:

„Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení:

1. ‚Peněžními výdaji na konečnou spotřebu domácností' uvedenými v příloze Ib se rozumí ta část výdajů na konečnou spotřebu, která byla vynaložena domácnostmi bez ohledu na státní příslušnost či status rezidenta v peněžních transakcích na hospodářském území členského státu na výrobky a služby pro přímé uspokojování osobních potřeb či přání v jednom nebo v obou časových obdobích, která jsou mezi sebou srovnávána.

2. ‚Nabízeným produktem' se rozumí dané zboží nebo služba, které jsou nabízeny k nákupu za stanovenou cenu v konkrétní prodejně nebo konkrétním poskytovatelem za konkrétních dodacích podmínek, a proto tento pojem definuje v každém okamžiku jediný objekt.

3. ‚Rozsahem' HISC, tedy statistickým ‚celkovým cílovým souborem', který má HISC reprezentovat, se rozumí soubor všech transakcí v rámci peněžních výdajů domácností na konečnou spotřebu.

4. ‚Spotřebním segmentem podle účelu' nebo ‚spotřebním segmentem' se rozumí soubor transakcí týkajících se nabízených produktů, které na základě společných vlastností mají sloužit společnému účelu, čímž se má na mysli, že:

   — se uvádějí na trh převážně k využití v podobných situacích,

   — je lze velkou měrou popsat společnou specifikací a

   — je lze z hlediska spotřebitele považovat za rovnocenné.

[1] Úř. věst. L 181, 28.6.1989, s. 47.

5. ‚Novými významnými druhy zboží a služeb' se rozumějí zboží a služby, u kterých nejsou cenové změny výslovně zahrnuty do HISC členského státu a u kterých odhadované výdaje spotřebitelů činí alespoň jedno promile výdajů zahrnutých v uvedeném HISC.

6. ‚Určením výběrů pro zjišťování' se rozumí jakýkoliv postup při sestavování HISC, při kterém se vybere podskupina celkového souboru nabízených produktů a použije se k odhadu cenové změny pro spotřební segmenty zahrnuté v HISC.

7. ‚Cílovým výběrem' se rozumí soubor nabízených produktů ve spotřebních segmentech, u nichž členský stát hodlá zjišťovat ceny s cílem dosáhnout spolehlivého a srovnatelného zastoupení celkového cílového souboru HISC.

8. ‚Váhami' používanými v agregacích HISC se rozumějí vhodné odhady relativních výdajů na jakoukoli podskupinu celkového cílového souboru, v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2454/97 (*).

9. ‚Zjištěnou cenou' se rozumí cena skutečně potvrzená členskými státy.

10. ‚Zaměňujícím nabízeným produktem' se rozumí nabízený produkt se zjištěnou cenou, který nahrazuje v cílovém výběru některý nabízený produkt.

11. ‚Cenou záměny' se rozumí zjištěná cena zaměňujícího nabízeného produktu.

12. ‚Odhadnutou cenou' se rozumí cena nahrazující zjištěnou cenu, založená na vhodném odhadovém postupu. Předchozí zjištěné ceny nemohou být považovány za odhadnuté ceny, nemohou-li být prokázány jako přiměřené odhady.

13. ‚Elementární skupinou produktů' se rozumí soubor nabízených produktů, které jsou určeny pro výběr, aby reprezentovaly jeden nebo více spotřebních segmentů v rámci HISC.

14. ‚Elementární agregací' se rozumí elementární skupina produktů stratifikovaná například podle regionů, měst nebo druhů prodejen, která proto souvisí s úrovní, na níž zjištěné ceny vstupují do HISC. Není-li elementární skupina produktů stratifikována, mají pojmy ‚elementární skupina produktů' a ‚elementární agregace' stejný význam.

15. ‚Elementárním agregátním indexem' se rozumí cenový index pro elementární agregaci.

16. ‚Změnou hodnoty' se rozumí, že členský stát dospěl k závěru, že výsledkem záměny je významný rozdíl v míře, kterou zaměňující nabízený produkt slouží účelu spotřeby daného spotřebního segmentu, do něhož patří.

17. ‚Kvalitativním očišťováním' se rozumí postup zohlednění zjištěné změny hodnoty zvýšením nebo snížením zjištěných současných nebo referenčních cen o faktor nebo o částku ekvivalentní hodnotě změny hodnoty.

(*) Úř. věst. L 340, 11.12.1997, s. 24."

2. Vkládá se nový článek 2a, který zní:

„Článek 2a

Zásady

1. Sestavený HISC je statistika výběrového zjišťování, která představuje průměrnou změnu cen v celém celkovém cílovém souboru mezi kalendářním měsícem běžného indexu a obdobím, se kterým je porovnáván.

2. Soubor všech transakcí ve statistickém celkovém souboru lze plně rozdělit do podskupin podle nabízených produktů, jichž se tyto transakce týkají. Jsou klasifikovány čtyřmístnými položkami a podpoložkami uvedenými v příloze Ia, které jsou odvozeny od mezinárodní klasifikace COICOP a budou nazývány COICOP/HISC (klasifikace individuální spotřeby podle účelu upravená pro potřeby HISC).

3. HISC se vypočte pomocí vzorce, který je v souladu se vzorcem Laspeyresova typu.

4. Spotřební segmenty tvoří pevné objekty v indexním koši, který má HISC sledovat.

5. Ceny používané v HISC jsou pořizovací ceny, tj. ceny placené domácnostmi za pořízení zboží a služeb za peníze.

6. V případech, kdy spotřebitelé měli možnost získat zboží a služby bezplatně, a následně se účtuje skutečná cena, zohlední se v HISC změna z nulové ceny na skutečnou a naopak.

7. HISC zajistí míru čisté změny cen bez ohledu na změnu hodnoty. HISC:

a) odráží změnu ceny na základě změněných výdajů při zachování struktury spotřeby domácností a složení základního souboru spotřebitelů v základním nebo referenčním období a

b) je sestaven za použití vhodných očištění pro zjištěnou změnu hodnoty. Kvalitativní očištění přispívají ke spolehlivosti a zejména reprezentativnosti HISC coby měřítka čisté změny cen.

8. Pokud jde o změnu hodnoty, opírá se rozhodnutí o řádné důkazy rozdílu mezi specifikací zaměňujícího nabízeného produktu a nabízeného produktu, který je ve výběru pro zjišťování nahrazován; tj. rozdílu mezi významnými vlastnostmi nabízených produktů, které ovlivňují cenu (jako například značka, materiál nebo model) a které mají význam pro daný účel spotřeby.

Změna hodnoty nevzniká v případě komplexní každoroční nebo méně časté revize výběru pro HISC. Její zahrnutí se provede stanovením příslušných řetězících článků. Revize výběru pro HISC nic nemění na nutnosti bez prodlení zahrnovat v období mezi revizemi zaměňující nabízené produkty.

9. Zastoupení elementární skupiny výrobků nebo elementární agregace je určeno váhou výdajů, která jim je přidělena. Jiné váhy lze v rámci elementární agregace použít za podmínky, že je zajištěna reprezentativnost indexu.

10. ‚Spolehlivost' se posuzuje podle ‚přesnosti' vztahující se k rozsahu výběrové chyby a podle ‚reprezentativnosti', tj. co nejnižšího stupně zkreslení."

3. V čl. 4 odst. 2 se slova „v čl. 2 písm. b)" nahrazují slovy „v čl. 2 odst. 5".

4. Článek 5 se nahrazuje tímto:

„Článek 5

Minimální standardy pro záměny a kvalitativní očišťování

1. Metody kvalitativního očišťování jsou tyto:

a) metody typu A: metody, u nichž se má za to, že přinesou nejspolehlivější výsledky, pokud jde o přesnost a zkreslení;

b) metody typu B: metody, které mohou přinést méně přesné nebo méně reprezentativní výsledky než metody typu A, ale jsou nicméně také považovány za přijatelné. Metody typu B se použijí v případech, že se nepoužijí metody typu A, a

c) metody typu C: všechny ostatní metody, které se nepoužijí.

2. Komise (Eurostat) vypracuje a vydá po konzultaci s Výborem pro statistické programy standardy ohledně klasifikace metod kvalitativního očišťování pro jednotlivé případy a řádně přitom přihlédne k efektivitě nákladů a souvislostem, v nichž se použijí.

Klasifikace metod kvalitativního očišťování nevylučuje přijetí prováděcích pravidel k tomuto tématu v souladu s čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 2494/95.

3. Metody typu A a B se považují za vhodné metody kvalitativního očišťování. HISC, pro které se provedou kvalitativní očišťování, se považují za srovnatelné. Za jinak shodných okolností se metody typu A použijí přednostně před metodami typu B.

4. Nejsou-li k dispozici žádné vhodné vnitrostátní odhady, použijí členské státy odhady založené na dostupných a vhodných informacích poskytnutých Komisí (Eurostatem).

5. V žádném případě nesmí být změna hodnoty odhadována jako celý rozdíl v ceně mezi dvěma nabízenými produkty, pokud to nelze zdůvodnit jako vhodný odhad.

6. Nejsou-li k dispozici vhodné odhady, odhadnou se cenové změny jako rozdíl mezi cenou záměny a cenou nabízeného produktu, který se nahrazuje.

7. Zaměňující nabízené produkty:

a) jsou buď ‚v zásadě rovnocenné', pokud mezi zaměňujícím nabízeným produktem a nabízeným produktem, který se ve výběru pro zjišťování nahrazuje, nebyla zjištěna změna hodnoty, nebo ‚rovnocenné po kvalitativním očištění', pokud zjištěná změna hodnoty mezi zaměňujícím nabízeným produktem a nabízeným produktem, který se ve výběru pro zjišťování nahrazuje, vyžaduje kvalitativní očištění;

b) se vyberou ze stejných spotřebních segmentů jako nabízené produkty, které se nahrazují, aby se zachovalo zastoupení spotřebních segmentů;

c) se nevybírají na základě podobnosti cen. To platí zejména, pokud záměny musí být provedeny poté, co byly zboží nebo služby nabídnuty za snížené ceny."

Článek 2

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. listopadu 2007.

Za Komisi
Joaquín ALMUNIA
člen Komise